

SCI-CONF.COM.UA

**PRIORITY DIRECTIONS
OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
DEVELOPMENT**

**ABSTRACTS OF V INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JANUARY 24-26, 2021**

**KYIV
2021**

PRIORITY DIRECTIONS OF SCIENCE AND TECHNOLOGY DEVELOPMENT

Abstracts of V International Scientific and Practical Conference

Kyiv, Ukraine

24-26 January 2021

Kyiv, Ukraine

2021

UDC 001.1

The 5th International scientific and practical conference “Priority directions of science and technology development” (January 24-26, 2021) SPC “Sci-conf.com.ua”, Kyiv, Ukraine. 2021. 1798 p.

ISBN 978-966-8219-84-9

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Priority directions of science and technology development. Abstracts of the 5th International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Kyiv, Ukraine. 2021. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/v-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-priority-directions-of-science-and-technology-development-24-26-yanvary-2021-goda-kiev-ukraina-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: kyiv@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2021 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2021 Authors of the articles

112. *Будейчук Г. М., Приходькіна Н. О.* 641
ТЕХНОЛОГІЇ ДІАГНОСТИКИ ТА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ
113. *Варнавська І. В.* 648
ОСНОВНІ АСПЕКТИ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
114. *Величко Н. В., Єщенко Г. Л.* 655
ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА ХІМІЯ»
115. *Герасимчук Л. Ф.* 659
ІНТЕГРАЦІЯ LEGO-ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТУ ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
116. *Гуз К. Ж., Ільченко О. Г., Ляшенко А. Х., Голота О. В.* 666
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА В РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄСТВЕРДНОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБРАЗУ СВІТУ УЧНІВ
117. *Гузь О. І.* 671
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ АКТИВНОГО ГРАМАТИЧНОГО МІНІМУМУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
118. *Гуменюк Г. М., Ткачівська І. М.* 674
ШЛЯХИ РОЗВИТКУ НА РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ
119. *Данилів С. І.* 680
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ БОТАНІКИ
120. *Данько Д. В., Хлєбїк С. Р.* 683
СОЦІАЛЬНА ТЕРАПІЯ У ПРОФІЛАКТИЦІ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ЗАНЕДБАНОСТІ У ДІТЕЙ ІЗ СІМЕЙ УЧАСНИКІВ АТО/ООС
121. *Дмитренко С. М., Забутна М. В., Дорофєєва А. В., Хоронжєвський Н. Л., Савчук В. І.* 689
ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ГНУЧКОСТІ У ЮНИХ АКРОБАТІВ НА ЕТАПІ ПОПЕРЕДНЬОЇ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ
122. *Дяченко А.* 694
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОДОЦІЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ В ДІТЕЙ 6-ГО РОКУ ЖИТТЯ ТА СИСТЕМА РОБОТИ З ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ
123. *Єременко Н. П., Бобренко С. М., Довгич О. О.* 702
ВПЛИВ ЗАНЯТЬ ОЗДОРОВЧОЮ ХОДЬБОЮ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДЕЙ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ
124. *Кизенко В. І., Косянчук С. В., Савченко М. П.* 709
ГІМНАЗІЙНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ: ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І ЦІННОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

ОСНОВНІ АСПЕКТИ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Варнавська Інна В'ячеславівна,

к. пед. н., доцент

Херсонський державний аграрно-економічний університет

м. Херсон, Україна

Наразі у системі освіти тривають реформ, а тому залишаються не тільки невирішені, але зовсім ще й не поставлені проблеми, до яких, в першу чергу, відноситься духовно-моральне виховання підростаючих поколінь. Постановка цієї проблеми пов'язана з різким падінням духовного здоров'я українського суспільства. Причини духовної стагнації полягають в зміні ідеологічних орієнтацій, в появі духовного вакууму (проникнення західної комерційної культури, культу насильства, егоїзму, обману, порнографії тощо). Бездуховність, низька моральність, а також грубість, злочинність, наркоманія, алкоголізм і багато інших пороків нашого часу – усі вони руйнують людину, суспільство і держава. Під «духовністю» маємо на увазі стан людського самосвідомості, який знаходить своє вираження у думках, словах і діях.

Поняття «моральність» за «Словником російської мови» Ожегова С.І.: внутрішні, духовні якості, якими керується людина; етичні норми; правила поведінки, що визначаються цими якостями. Як бачимо, в цьому визначенні поняття «духовність» і «моральність» багато в чому перегукуються. Крім того, в наукових джерелах поняття «моральність» і «мораль» часто розкриваються як тотожні: моральність відображає загальнолюдські цінності, а мораль залежить від конкретних умов життя різних верств суспільства. Змінюється форма суспільного устрою, змінюється і мораль, а моральність залишається вічною категорією [3].

На сьогодні теоретичні розробки понять «духовність», «моральність» відрізняються нечіткістю і суперечливістю. Не розроблена і державна програма духовно-морального виховання, хоча узагальнення історичного досвіду і аналіз сучасного життя суспільства може підказати шляхи і способи відтворення в

нових формах духовно-морального виховання українців. Метою нашого наукової роботи є дослідження основних аспектів морально-етичного виховання.

Події сьогодення підтверджують, що нестабільність економічної сфери, соціальна диференціація суспільства, девальвація духовних цінностей зробили негативний вплив на суспільну свідомість більшості соціальних і вікових груп населення, перш за все сучасної молоді.

Виховання, в цілому, як суспільне явище – складний і суперечливий соціально-історичний процес входження, включення підростаючих поколінь у життя суспільства, у побут, суспільно-виробничу діяльність, творчість, духовність; становлення їх людьми, розвиненими особистостями, найважливішим елементом продуктивних сил суспільства, творцями власного щастя.

Виховання підростаючих поколінь здійснюється за рахунок засвоєння ними основних елементів соціального досвіду, в процесі і результаті залучення їх старшим поколінням в суспільні відносини, систему спілкування і суспільно-необхідну діяльність. Суспільні відносини і взаємини, впливу і взаємодії, в які вступають між собою дорослі і діти, завжди є виховними або виховують, незалежно від ступеня їх усвідомлення як дорослими, так і дітьми.

Духовно-моральне виховання в цілому – це цілеспрямоване формування моральної свідомості, розвиток моральних почуттів і вироблення навичок і звичок моральної поведінки. Моральне виховання передбачає організоване, цілеспрямоване вплив на особистість із метою формування моральної свідомості, розвитку моральних почуттів і вироблення навичок та умінь моральної поведінки.

Моральне виховання в юнацькому колективі проводиться не тільки фронтально, по відношенню до всіх вихованців, але набувають також і індивідуальні форми. Орієнтуючись в основному на колектив студентів, на організацію колективної діяльності, педагоги і вихователі враховують особливості характеру кожного студента і рівень вихованості його в

моральному відношенні. Індивідуальна виховна робота проводиться не тільки з недисциплінованими, що порушують правила поведінки, але й з усіма іншими підлітками і юнаками. У процесі морального виховання широко застосовуються заохочення і покарання. Вони служать для схвалення позитивних і засудження негативних вчинків і дій студентів. При вмілому використанні вони стимулюють позитивні дії студентів і допомагають попереджати і викорінювати негативні звички поведінки.

У моральному вихованні застосовуються різні прийоми виховного впливу, до яких відносяться:

- вимоги;
- прохання;
- нагадування;
- доручення;
- переключення із одного виду діяльності на іншу;
- визначення перед вихованцями значних перспектив тощо.

У процесі морального виховання найважливіше місце займають самовиховання, цілі, зміст, методи. Так, методи морального виховання взаємопов'язані і доповнюють один одного. Переконавання, тобто вплив на свідомість і почуття вихованців, підкріплюється вправою. Одночасно з формуванням позитивних якостей виховується стійкий супротив протилежним негативних якостей. Поєднання, переконавання і вправи створює умови для єдності свідомості і поведінки. Однак у складному процесі морального виховання молоді зважаючи на різні причини не завжди вдається відразу досягти поставлених педагогічних цілей, і в моральному свідомості і поведінці окремих студентів виявляються ті чи ті відхилення від норм і вимог суспільства. Поки ці відхилення, зміни не перетворилися у стійку звичку, не стали сформованими складовими особистості, вони порівняно легко піддаються корекції, де виховні впливу батьків і педагогів, які переслідують цю мету, виступають як елементи виховної роботи.

Моральні якості особистості формуються, розвиваються і виявляються у тісному взаємозв'язку. Формуючи позитивні моральні якості, сучасна система морального виховання в той же час долає неправильні погляди і уявлення у спрямуванні щодо моралі, шкідливих звичок і звичок поведінки.

Моральні поняття стають керівництвом до дії тільки тоді, коли вони не просто завчені, а глибоко осмислені і перетворені в моральні переконання. Наявність таких переконань і стійких звичок моральної поведінки свідчить про вихованість людини в моральному відношенні, про його моральну зрілість. Єдність моральної свідомості, моральних почуттів і моральної поведінки, втілене в стійких моральних якостях, найважливіший показник відповідності між процесом виховання і моральним розвитком особистості.

Унаслідок бездоглядності, помилок батьків і педагогів у виховній роботі, впливу нездорового середовища, педагогічна занедбаність окремих підлітків і юнаків набуває стійкого і антигромадський характер, перевиховання виступає вже як самостійне психолого-педагогічне завдання, вирішення якого потребує використання особливих психолого-педагогічних заходів і створення спеціальних умов їх реалізації. Таким чином, всі взаємовідносини студентів із дорослими і однолітками у колективі та інших оточеннях повинні бути організовані так, щоб в них була втілена модель моральних якостей, яку студенти повинні опановувати: громадськість; патріотизм; колективізм; працелюбність; ідейність; взаємодопомога тощо.

У цих якостях завжди полягає сутність морального ставлення до людей, здатність побачити власний вчинок з точки зору того, як він позначиться на оточуючих, послужить він на користь людям або на шкоду їм. Із цієї точки зору, дуже важливо виховувати у студентів вміння враховувати наслідки своїх вчинків.

Найбільше значення для всього морального розвитку набувають в підлітковому віці ідеали. Їх формування в цьому віковому періоді безпосередньо пов'язано з інтересом до етичних якостей людей, їх вчинків, взаєминам між собою, що особливо характерно для цього віку. Наявність

позитивних моральних ідеалів є необхідною, навіть вирішальною умовою його здійснення.

Із формуванням ідеалу пов'язане і виникнення особливих моральних почуттів: самоповаги, власної гідності тощо. Виникають ці почуття у зв'язку з розвитком самосвідомості і самооцінки як результат потреби підлітка бути на рівні своїх ідеалів. Якщо йому вдається задовольнити цю потребу, тобто зробити вчинок, відповідний його вимогам до себе, то у нього і виникає переживання самоповаги, гордості за себе, почуття власної гідності. Крім того, дуже важливий поворотний пункт морального формування пов'язаний з виникненням якісно нового функціонального освіти – моральних ідеалів, втілених у духовному образі конкретної людини. Сприйнятий або створений ідеал людини – це образ, який спрямовує поведінку підлітка і служить критерієм оцінки інших людей і себе самого. Тим самим наявність ідеалу означає і наявність постійно діючого морального мотиву.

У широкому плані духовно-моральне виховання – інтегральний, стратегічний, інтелектуальний ресурс суспільства і всієї держави. Моральна складова духовно-морального виховання формується переважно впливами на свідомість і впливає на зовнішню поведінку людини, на його ставлення до світу природи і світу людей і є результатом виховання спрямованості, відображаючи при цьому ціннісні орієнтації особистості.

Становлення і розвиток духовно-морального потенціалу при використанні раціонального фактора реалізується кількома шляхами:

- через залучення студентів до мистецтва, живопису, музики, театру, а також до різних видів творчої діяльності.

- через розвиток образно-емоційної сфери молодих людей в повсякденному житті. Гармонія людини із зовнішнім середовищем при цьому досягається через розвиток потреб, інтелектуальної, чуттєво-вольової і мотиваційної сфери, через стимулювання прискореного розвитку соціально значущих якостей особистості, комунікативних властивостей і через створення внутрішньо особистісного, міжособистісного психологічного комфорту.

- через оцінку і самооцінку рівня розвитку знань, навичок і умінь, які студент отримує при оволодінні навчальними дисциплінами.

Виховний потенціал навчальних дисциплін гуманітарного циклу (єдина сукупність світоглядних, аксіологічних, духовних, а також відповідних їм організаційно-діяльнісних ресурсів аудиторного і позааудиторної роботи) із позиції їх значущості для формування громадянської культури у здобувачів вищої освіти достатньо великий. Гуманітарні дисципліни: «Історія суспільства, державності та господарства України», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Соціологія», «Філософія», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Культурологія», що володіють істотним виховним потенціалом, формують громадянську культуру студентів вищих навчальних закладів. Вони допомагають виховувати у них ті якості особистості, які необхідні для адаптації в сучасному громадянському суспільстві: патріотизм, толерантність, громадянськість тощо. Крім того, у процесі вивчення гуманітарних дисциплін, осягаючи знання-думки про людину, її взаємини з природою, суспільством, студенти набувають духовні цінності, ціннісні орієнтації, моральні позиції. Критеріями рівня оцінки та самооцінки духовно-моральної вихованості можуть бути:

- наявність у молодой людини наукового світогляду;
- почуття внутрішньої свободи у студентів як гармонію із власним внутрішнім світом, природою і соціумом;
- прагнення до самореалізації;
- успішність провідної освітньої діяльності;
- адекватні самооцінки;
- сформованість мотивів поведінки в злагоді з вищими принципами моральності.

Вступаючи у певні відносини із оточуючими людьми, студенти в різних життєвих ситуаціях накопичують і розширюють моральний досвід. Організація цього досвіду здійснюється шляхом їх залучення у різні види діяльності,

формування на цій підставі моральної свідомості, розвитку моральних почуттів, вироблення навичок і звичок моральної поведінки.

Людина не народжується багатою в духовному і моральному сенсі, тому є необхідним – зовнішній вплив викладачів, батьків, усього освітнього середовища навчального закладу при єдності факторів духовно-морального виховання. Тому дуже важливо ознайомлювати молодих людей із загальнолюдськими цінностями, так як вони виступають в якості критеріїв як духовного розвитку, так і соціального прогресу людства. До цінностей, що забезпечує життя людини, відносяться здоров'я, певний рівень матеріальної забезпеченості, суспільні відносини, що забезпечують реалізацію особистості і свободу вибору, сім'ю, право тощо.

Отже, у навчальних закладах юнаки і дівчата вступають досить дорослими, нерідко цілком сформованими в моральному відношенні людьми. Уже властиві їм моральні переконання і якості склалися під впливом родини, дошкільних і позашкільних установ, середніх шкіл. Із раннього дитинства сучасна молодь відчуває потужний вплив засобів масової інформації, світу мистецтва. Як наслідок, заклади освіти не першими і не поодинці виховує студента. Вони тільки підключаються до морального формування особистості. Ці установи готують не тільки фахівців певної сфери діяльності, а й формують громадянські якості студентів.

Список використаних джерел:

1. Варнавська І.В. Морально-психологічна готовність фахівців з обліку й оподаткування до професійної діяльності / І.В.Варнавська // *Virtus: Scientific Journal* / Editor-in-Chief M.A. Zhurba – April # 33, 2019. – P.71-73.

2. Власенко І.М., Варнавська І.В. Аспекти морально-етичного виховання студентів // Збірник тез за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Філософські обрії сьогодення» 19 листопада 2020 р. Херсон: ХДАЕУ, 2020. С.33-35.

3. Ожегов С.И., Шведов Н.Ю. Толковый словарь русского языка: РАН. Институт русского языка им. В.В. Виноградова. Москва: Азбуковник, 1999. 944 с.